ԳՐԱԿԱՆ

A POEM BY YOVHANNĒS ERZNKAC'I PLUZ

(Armenian and English)

Here I publish the first translation into English of a poem of 252 lines, composed by Yovhannēs Erznkac'i, dubbed Pluz, who lived between ca. 1240 and 1293. The cognomen Pluz distinguishes him from his younger contemporary, the theologian Yovhannēs Erznkac'i Corcorec'i (ca. 1260-ca. 1335). He was ordained as a *vardapet* in 1268 and travelled to Jerusalem on a pilgrimage in 1281. He died in 1293 and was buried in S. Nšan Church in Erznka.

The Armenian text below is taken from Armenuhi Srapyan's edition, pp. 183-199.² She assigns it the number "5". The poem, as its title indicates, was written for a lay audience, whose instructor Yovhannēs was. It is written in quatrains, and in monorhyme, which changes every third stanza.³

1 Օրհնեալ է Աստուծոլ անունն ու միշտ կենդանոյն, Որ ետ խելք ու միտք եւ իմաստ մարդոյն, Որ քննէ ու պատմէ զբան անճառելոյն, 3Աստուծոլ գոհանալ ստեղծուածն ի հողոյն։	Blessed is God's name, the always-living One's, Who gave intelligence and mind and understanding to man, Who examines and relates the word of the indescribable One, He who is created from dust praises God.
5 Յաստընուորս ենք կարօտ յերկնից ի բարոյն, Ու ծածկեալ ենք մեղօք, զինչ լոյսն ի յամպոյն, Մեջ բուսաք զերթ ծաղիկ յերեսն ի հողոյն, Ծարաւած ենք բարի զինչ տունկն ի ջրրոյն։	In this world we are needy of heavenly good things, And we are obscured by sins, like light by a cloud, We have grown like flowers on the face of the dust, We thirst for the good, like a plant for water.
Մեք նըման ենք նաւին ի մէջն ի ծովուն, 10 Անդադար ենք կենօք, զինչ նաւն ի քամուն, Ի դրախտէն ենք ելած ու յանմա՞ պըտղոյն, Կու մաշինք յաշխար՞իս ի ՞ոդն ի մա՞ուն։	We are like a ship in the heart of the sea, We are restless through life, like ship in a gale. We went out of the Garden and the deathless fruit, We are worn out in this world by worry, by death.
Ես տկար Յովհաննէս հոգով տառապել, Կարօտած եմ բարի, որ չեմ լիացել, 15 Յաշխարհիս եմ կացել, մեղօք ցընորել, Ու գանձէն հոգեւոր աղջատ մընացել։	I weak Yovhannes, afflicted of spirit, I yearn for something, which does not sate me. I stay in this world, deluded by sins, And yet I am poor of spiritual treasure.

¹ Both authors are discussed in N. Bogharian (1971), Հայ գrոηնեr Armenian Writers, (Jerusalem: Sts James Press), 320-323 and 360-363.

² Yovhannēs Erznkac'i (1958), Յովճաննէս Երզնկացի. Ուսումնասիրութիւն եւ բնագրեր Yovhannēs Erznkac'i. Study and Texts, ed. Armenuhi Srapyan (Yerevan: Academy of Sciences).

³ I am indebted to my friend Theo van Lint who made a number of valuable corrections.

Աղաչեմ զԱրարիչն, որ զիս ըստեղծել,	I beseech the Maker, who created me,
Ու զհոգիս, ու զմարմինս մըտօք յօրինել,	And made with mind, both my spirit and body,
Որ տայ բան ինձ խօսել ու զձեզ խրատել,	To give ⁴ me words ⁵ to speak and instruct you,
20 ԶԱստուծոյ անճառէն բանիւ ձեզ պատմել։	To tell you with words of the ineffable God.
Արեգակն որ ստեղծուածն, լուսով նա լցել,	The sun He created, he filled with light,
Բայց տըկար աչք մարդոյ յինք չիշխէ նայել.	But the weak human eye cannot look at it.
ՁԱստուծոյ անձառէն ո՞վ իշխէ խօսել,	Who can speak of the ineffable God,
Երբ ամէն մարդոյ միտք մեղօք պաշարել։	When all humans' minds are besieged by sins?
25 Բայց կամիմ ես խօսել բանիկ մի քանի,	But I wish to speak a few little words,
Լըսեցէք իմ եղբարքն 'ւ որդիք սիրելի,	Listen my brothers and beloved sons,
Տղայոց միտք զերթ մոմ կակուղ կու լինի,	The minds of boys are like soft wax,
Մատէնհար դիր զուսումն, որ շուտով նըստի։	So study's a sealing, which quickly sets hard.
Ձերթ զուռիկ է մատղաշ, որ Դեշտ ոլորի,	He is like new willow sprouts, easily entwined,
30 Հայելի է պայծառ, որ ժանգ նա չունի,	He is a brilliant mirror with no imperfection.
Զերթ զոսկի է խալաս, որ այպ չերեւի,	He is like pure gold, that shows no rust,
Զերթ չոմար ակն է լալ, որ լոյս կու ցաթի։	Like a jewel, a ruby that shines forth with light.
Թէ կամիս, որ կրթես զմանուկն ի բարի,	If you wish to educate the young one for good,
Դու լրկամ դիր բերնին, որ շատ չխօսի,	Put a bit in his mouth so that he speaks little,
35 3ամօթոյն լերկեղէն, լահէն, թէ լինի,	By shame, by fear, by terror, whichever it be
Զգայարանքն իւր պահէ, որ վայր չվանի։	Let him control his senses, so that he is not dissipated.
Որը մանուկը էը, տղայը, ուսման ցանկացող,	You who are young ones, boys, longing for study
Եղերուք Աստուծոյ ու մարդկան սիրող,	Be lovers of God and humanity,
Յուսացէբ դուբ լԱստուած, որ բարեացն է տուող,	Hope in God who is giver of good things,
40 Ու	And be obedient to men, desirer(s) of study.
Թէ տղալ է <u>ը</u> մտօը, կա թինըն սիրող ,	If you are boys in mind, lovers of benefit,
Ես լինիմ ձեղ ծնօղ` կաթն արբուցանող,	I will be a parent for you, who gives milk to drink,
Թէ իմաստուն եք` մտօբ	If you are wise, with strong and powerful minds,
Հաստատուն կերակրով լինիմ ձեղ պատուող։	I will be constantly honour you with food.
45 Թէ ոսկոլ ու արծա伊ոլ դանձի ցանկացող,	If you desire treasures of gold and silver,
Ձեզ ճոհար տամ անգին, թէ մարդ կալ գնող։	I will give you a priceless jewel, if one were to buy it,
Աշխարհիս մեծունիւնն ու գանձն է խաբող,	This world's wealth and treasure is a trickster.
Բայց հոգոյն բանն ու խօսքն յերկինքն է հանող։	But the spirit's word and speech bring you to heaven.
<i>Ցաշխարհիս եմ տեսել չորս իրք սիրելի</i> ,	In this world I have seen four things loveable,
50 Որ ամեն մարդոլ միտը իրեն հաւանի,	To which the minds of all men agree:
Որ ունի գեղեցիկ պատկեր ցանկալի,	He who has a beautiful image (is) desirable,
Կամ իշխան է մեծ եւ տէր նա գանձի.	Or is indeed a rich prince and lord of a treasure.
ta er server se se terre r	

⁴ Literally: and gives, that He may give.

⁵ Literally: word, speech

Ով մորսի մաջար, տուրը, առաքինի, Կամ մուսք ինարն ին հրահն է բարի։ Տճ մատնիքիի փուրք ամեն հրահն է ծաղնի, Թէ հողմ մին ջիլե, հա շուտ քառանի։ Հարրատին գտնձն ամեն գերք ջուր հեղեղի, Որ հոսէ պահ մի գալ ու շուտ ցամաքի. Որ դիտուն է ու առաբ միսարա հրահնարի։ Զիմաստունն ո՞վ կարէ գովել կեղուով, Կան կանում ու աներց նրա է լուսով, Որ գիտուն է ու առաբ հրադ է լուսով, Որ գրած են անոից՝ տանջին խաւարով։ Յե կանուն և լուսնին, աղուոր սուրաքով, Ու անիև և անած ու աներն կարերով, Որ թե չուրին քանալ ծերի և արածում, Որ թե չուրին քանալ ծերի և արածում արան արան և անարն, ու առաք ի հավուլ, Ու անիս ինչ ու առաք հետաուում, Ու արանի անաց առան հարդի ու առաք հանար ու հուրի կանար է ամով, Ու արանի անարն և անարն ու առաք հանար դառանիէ, Որ հարտուն մարդն ու առաբ արիւ դամարէ, Որ ծարտուն մարդն ու առաբ արիւ թույ գուծ, Որ ծարտուն մարդն ու առաբ արիւ թույ գուծ, Որ ծարտուն մարդն ու առաբ արիւ ի չոնուս է, Ցիմաստուն մարդն ու առաբ արիւ թույ ե, Որ արեւ երանի ու առաբ արիւ թույ ե, Որ արեւ երանի ու առաբ արիւ ի չոնուս է, Ցիմ ը արեւ երան արան արան արան է, Որ արեւ երան հանար արան մարդն և առան դատուն արդն ու առաբ բարել երանում է, Որ արեւ երանի արան ու առաք արիւն արան է, Որ արեւ երան հանար արան արան արան ենանալ է, Որ արան ու առաբ արիւն արան արան ենանալ է, Որ արել ի հանար արան մարդն և առաջ արել երանում է, Ցիմ արառան մարդն ու առաբ բարելի կառե. Ցենաստուն մարդն ու առաբ ինին արան հանաչ է, Որ առարում անար գնար արան մարնեն հանաչ է, Որ առարում անար գնար արան մարնեն հանաչ է, Որ առարում անար գնար արան մարան հանաչ է, Որ առարում անար գնար արան մարան հանաչ է, Որ առարում անար գնարն արան արան հանաչ է, Որ առարում անար գնար արան արան արան հանաչ է, Որ առարում անար գնար արան արան հանաչ է, Որ առարում անար արան արան արան հանաչ է, Որ առարում են անար արան արան արան արան արան հանաչ է, Որ առարում անար արան արան արան արան հանաչ է, Որ արան արան արան արան արան արան արան ար		
His image's glory is in all like a flower, Pt հողմ քինք շնչէ, հա շուտ քառաքի։ Ph հողմ քինք շնչէ, հա շուտ քառաքի։ Ph դրուն է ու սուրբ՝ լեստուած նրվանի, Ph դրուն է ու սուրբ՝ լեստուած նրվանի, Ph կար հուն է ու սուրբ՝ լեստուած նրվանի, Ph կար հուն է ու սուրբ՝ հրար է լուսով, Ph հայ ոգիսսացին իսելաց գրևիլ ջօմարով։ Ph կար կար և անաց՝ ու աներին իսաւարով։ Ph կար կար և անաց՝ ու աներին իսաւարով։ Ph կար կար և անաց՝ ու արեր իսիսի կար կար հուն իսիսի կար կար հուն է ու սուրբ՝ հրար է լուսով, Ph կար կար հայ ու արեր՝ հրար է լուսով, Ph կար կար հայ ու արեր հուն իսիսի կար կար հուն իսիսի կար կար հուն իսիսի կար կար հուն իսիսի կար կար հուն իսիսի հայ հուն իսիսի հայ հայ հուն իսիսի հայ հուն իսիսի հայ հայ հուն իսիսի հայ հուն իսի հայ հուն իսի հ	Ով հոգովն մաքուր, սուրբ, առաքինի,	1
Pt հոդժ լինք շնչէ, նա շուտ քառամի։ If a breeze blows on it, it fades quickly. Impumpin կանձն ամեն պերք չուր հեղերի, Որ հոսէ պահ մի դայ ու շուտ ցամաքի. Որ կուսն է ու սուրբ վետուս նրմանի. 80 Որ միայն է անմահ ու անեղանելի։ Զիմաստունն ու անեղանելի։ Զիմաստունն ու անեղանելի։ Զիմաստունն իսկաց դրնել ջօմարով։ Որ գրված են անդից սանջին խաւաց է ու սուրբ հեղարվ, Որ գրված են անդից սանջին խաւաց է ու սուրբ հեղարաի, Որ գրված են անդից սանջին խաւացում իրերի կարութում, Որ իկ չուրըն ինելաց ու սուրբ հեղարաութում, Որ իկ չուրըն ինելաց են անձար ու ուսին իր արոծով, Իրւ պատինը ևս լուսին, արուրը սուրաիվ։ Թէ չուրըն ինենաց ևարաց ծեղերով, Անասուն մարդն ու սուրբ կամար է անձար ու հողով, Անասուն մարդն ու սուրբ կամար է անպե, Ու լունիս խակը ու միար, անձար դու հողով, Անասուն մարդն ու սուրբ կամար է անպե, Ու կուր ցաղցր անձիւելն լերկիր նա արդէ, Որ ծարաւ լինք դիմէ դաղորն հաշարել, Որ անդեր ու սուրբ լերկնից լուսուն է, Որ ծարաւ լինք դիմէ, դաղորն հաշարել, Որ անդեր ու սուրբ լերկնից լուսուն է, Որ անդեր իր անդան դժար դիտել իր ընսն. Զեստուն դար դիտել իր անդան. Անստուն դար դիտել իր անանասել. Անստուն մարդն ու սուրբ լերնել իր ընսն. Անստուն դար դիմե, ու սուրբ լերման. Անստուն ու ուսութը չանանասել. Անստուտի ո՞վ կարէ իսօսել բանական. Անստուտի ո՞վ կարէ իսօնել բանական. Անստուտի ո՞վ կարէ իսօնել բանական. Անստուտի անձան անանասին, Անստուտի ո՞վ կարէ իսօնել բանական. Անստիիրը և Աստուած եւ անձասական.	Կամ մաօք իմասաուն, բնութեամբն է բարի։	Or is discerning in mind, good by nature, [.]
շարըատին դանձն ամեն դերի ջուր հեղերի, Որ հոսէ պահ մի դայ ու շուտ դամալի. Որ դիտուն է ու սուրբ՝ յնատուած նըմանի, 60 Որ միայն է ու սուրբ՝ յնատուած նըմանի, 60 Որ միայն է անմահ ու անեղանելի։ Ջիմաստունն ո՞վ կարէ դովել լեղուով, Կամ ըգիսուրն ի՞ս կարէ դովել լեղուով, Որբ դրկած են անդից՝ տանջին խաւարով։ 65 Թէ նման ես լուսնին, աղուոր սուրաքով, Ու անկել ես մյատք ու ալուր դովուոլ Որ և անկել ես մյատք ու ալուր հրարով, Որ իէ ջուրըն ինանալ չնջի նա փուվեով։ Թէ յապել է և դու մեծ ու իշխան պատուով, 70 Կամ ունիս դանչ առատ ու տուն լի ոսկով. Անասուն մարդն ու սուրբ կամար է ամալ, Անասուն մարդն ու սուրբ կամար է ամալ, Որ ծարաւ լինք դիմէ դերկիր նա ցովէ, 75 Իմաստուն մարդն ու սուրբ արքար ջույն, Որ ծարաւ լինք դիմէ դաղոյն ճաշակէ, Որ ծարաւ լինք դիմէ դաղոյն ճաշակէ, Որ ծարաւ կան դար և ու սուրբ արժիշի դովուա, Որ կուր շուրըն դիմէ, պողոյն ճաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ արժիշի դովուա, Որ կուր շուրըն դիմէ, դաղոյն ճաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ արժիշի դովուա, Որ կուր շուրըն դիմէ, դարոյն ճաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ արժիշի դովուա, Որ դուրի մաւստուվ վեսում մարդն ու տուրբ արժիչի դովուա, Որ դուրի մաւստուի մարդն ու սուրբ արժիչի դովուա, Որ անդէտ լինք դիմէ, դարոյն ճաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ արժիչի դովուա, Որ անդէտ լինք դիմէ, դարոյն ճաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ արժիչի դովուա, Որ անդէտ լինք դիմէ, չահ ըմայ վառէ. Ցայ դիտուն ձշմարիտ դալն մարդն ճանաչէ, Որ ուղից հաւատով զեստուած դաւանէ։ A wise man and holy is a skilled physician, Who heals him who is ill through sins. A wise man and holy is from the heavenly light, The ignorant who has recourse to him, flames up like a torch, But the true knower recognizes that man, Who confesses God with honest faith.	55 Պատկերին փառքն ամեն նըման է ծաղկի,	His image's glory is in all like a flower,
Որ մոսէ պամ մի դալ ու շուտ ցամաքի. Որ դիտուն է ու տուրը՝ վետուուծ նրմանի, 60 Որ միայն է անամ ու անեղանելի։ Ջիմատունն ո՞վ կարէ դովել լեղուով, Որ դիտուն է ու տուրը՝ ձրադով։ Ով գիտուն է ու տուրը՝ ձրադով։ Որթ գրկած են անդից՝ տանջին խաւարով։ ԵՏ Թէ նման ես լուսնին, աղուոր տուրաքով, Ու անյակ ես մրածք ու պիոծ գու գործով, Ջու պատհիր հա բրռե, նախշած դիդիոսի, Որ իէ ջուրըն իանալ ջնջի նա փուխով։ Թէ լազգէ հա դու մեծ ու իշխան պատուով, 70 Կամ ունիս դանծ հա հշխան արտ ու տուր իր հարա կուն հարանը և անորին ու տուրբ կամար է անալ է Անասուն մարդն ու տուրբ կամար է անպէ, Ու ընթ բաղցը անձիունէն լերկիր նա ցողէ, Տիմաստուն մարդն ու տուրբ արարել է Որ ծարաւլ կենք դիմե, պաղոլն ճաշակէ, Որ ծարաւլ կենք դիմե, պաղոլն ճաշակէ, Որ տուրի դիմե, դար ըրերկնից լուտյն է, Որ անդև անարն ու տուրբ բերկնից լուտյն է, Որ անդև անարն ու տուրբ բերկնից լուտյն է, Որ ուղի դնուտում վարդն ու տուրբ բերկնից լուտյն է, Որ ուղի հաւատով վեստուած ևւ ան մասան է։ Ֆենննայն թան դժար դիտելն ի լըման. Ֆենննայն թան դժար դիտելն ի լըման. Ֆենննայն թան դժար դիտելն ի լանան. Ֆենննայն թան դժար դիտելն ի լանան. Ֆենննայն թան դժար դիտելն ի լանան. Ֆեննննայն թան դժար դիտելն ի լանան. Ֆենյակիցըն է Աստուած ևւ ան մասական, Անտուծոլ ո՞ վ կարէ իստել բանական. Ֆենյակիցըն է Աստուած ևւ ան մասական. Ֆենյակիցըն է Աստուած ևւ ան մասական. Ֆենյակիցըն է Աստուած ևւ ան մասական.	Թէ հողմ յինք շնչէ, նա շուտ Թառամի։	If a breeze blows on it, it fades quickly.
Որ գիտուն է ու տուրբ՝ լնատուած նըմանի, 60 Որ միայն է անման ու անեզանելի։ Զիմաստունն ո՞վ կարէ գովել լեզուով, Որց զրկած են անորց՝ անարով։ Որց զրկած են անորց՝ անարով։ Ու անրել ես անատ ու արեր գործով, Ու անրել ես ու ու ու արեր հրան դեղերով, Որ թե չուրըն համա ու արեր հրան դեղերով, Որ թե չուրըն համա ու արեր հրան դեռ միու ու տուրը կորմել և արևուն և արարն ու արեր հրան ու արեր հրան ու արեր կորմել և արևուն հարդն ու արեր կորմել և արևուն և արարն ու արեր կամար է և արարն համարին ու արեր արկութը արևութը հրան ին արարն և արևուն և արարն ու արեր կամար է և արևուն և արարն ու արեր արկութը արև չունիս ինեց ու մերոց, անձար դու մոզով, Անասուն ևս անբան, կամ ոսկի դու կով։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ կամար է ամաէ, Ու լիւր քաղցը անձրեւէն լերկիր նա ցօղէ, Տի մենանան մարդն ու սուրբ արարեւջ ջոր է, Որ ծարաւ լինք դիմէ դեպ արարանել։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ անամ ման արև է, Որ արել ու ուրբ բարիչ է հանարան և արարն ու սուրբ բերինից լուսոլն է, Որ արել ու ուրբ բերիչ է ուրբ և հանալէ, Որ արել ու ուրբ բերինից լուսոլն է, Որ ուղի մաւսուով վեստուած վեսանել։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ լերինից լուսոլն է, Որ ուղի մաւսուով զետուած արան մարդն եւ անաալէ, Որ ուղի մաւսուով զետուած ու ան մասան է։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ լերինից լուսոլն է, Որ ուղի մաւսուով զետուած արան մարդն եւ անաալէ, Որ ուղի մաւսուով զետուած արան մարդն է լանան. Ենենայն բան դժար դիտելն ի լըման. Ենենայն բան դժար դիտելն ի լըման. Ենենայն բան դժար դիտելն ի լըման. Անսուծով՝ է կատուած և ան մասական. Անսուծով՝ ին կորն և կան հանաանան։ Եւշունիս ին անաս է կան հանասին. Անսուծով՝ ո՞ կարէ իստելն ի լաման. Անսուծով՝ ո՞ կարէ իստելն են անաանին։ Անսուծով՝ ո՞ կարէ իստելն արարն արևուն արևուն են արաց արևուն	Հարըստին գանձն ամեն զերթ ջուր հեղեղի,	
### Who alone is undying and increate. #### Qphowapph palmy applity go furperly: #### Qphowapph palmy applit	Որ հոսէ պահ մի գայ ու շուտ ցամաքի,	
Ձիմաստունն ո՞վ կարէ գովել լեղուով, համ ըրկսօսջըն խոելաց դընել ջօմարով։ Ով գիտուն է ու սուրբ՝ ճրագ է լուսով, Որբ գրկած են անդից՝ տանջին խաւարով։ 65 Թէ նման հա լուսնին, աղուոր սուրաքիով, Որ թէ ջուրըն թեանալ ջնջի նա փուքիով։ Թէ չաղպէ հա ղու մեծ ու իշխան պատուով, Որ թէ ջուրըն թեանալ ջնջի նա փուքիով։ Թէ չաղպէ հա ղու մեծ ու իշխան պատուով, Ու չունիս խենք ու միտք, անճար դու մոդով, Սենասուն ես անդան, կամ ոսիր դու կով։ Թե մաստուն մարդն ու սուրբ կամար է ամպէ, Ու քիր թաղցր անձիուիչի չերկիր նա ցօղէ, 75 Իմաստուն մարդն ու սուրբ լանան՝ տեղակոյն է, Որ ծարաւ քինք դիմէ, պաղույն ճաշակէ, Որ ծարաւ մարդն ու սուրբ լանան՝ անվուն է, Որ ցույնը դիմէ, պաղույն ճաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ լաիմայն անվուն է, Ինաստուն մարդն ու սուրբ լաիմայն անասաչ է, Որ տեղել ըմինի, ըմուն է, Ինաստուն մարդն ու սուրբ լերկնից լուսոյն է, Ինաստուն մարդն ու սուրբ լերկնից լուսոյն է, Ինաստուն մարդն ասարմ մարդն ճանաչ է, Որ տեղել ըմինի գործ ըսիայն վառե. Ինաստուն արդն արդն արդն ճանաչ է, Որ ուղիզ հաւատով վետուած դաւնել։ A wise man and holy is an immortal plant, He who has recourse to his shade, eats of his fruit. A wise man and holy is a skilled physician, Who heals him who is ill through sins. A wise man and holy is from the heavenly light, The ignorant who has recourse to him, flames up like a torch, But the true knower recognizes that man, Who confesses God with honest faith.	Որ գիտուն է ու սուրբ` յԱստուած նըմանի,	He who is knowing and holy is like God,
Կամ ըզիսօսքըն խնրաց գընել ջօմարով։ Ով գիտուն է ու սուրբ՝ ճրագ է լուսով, Որբ զրկած են անդից՝ տանջին խաւարով։ 65 Թէ նման ես լուսնին, աղուոր սուրայիով, Ու անկսն ևս լուսնին, աղուոր սուրայիով, Որ իէ ջուրըն իանալ ջնջի նա փուիով։ Թէ լազգէ ևս դու մեծ ու իշիսան պատուով, 70 Կամ ունիս գանձ առատ ու տուն լի ոսկով. Անասուն նա անդան, կամ ոսկի դու սուրբ կամար դանոլ, Մի անդան նարդն ու սուրբ կամար է ամպէ, Ու լիւր քաղցը անձրեւէն լերկիր նա ցօղէ, 75 Իմաստուն մարդն ու սուրբ լանմամ անկոլն է, Որ ծարաւ լինք դիմէ զնա արբուցանէ։ Թվ կարդ շուքըն դիմէ, պաղույն հաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ լանմամ անկոլն է, Որ խարդ ու սուրբ լանմամ անկոլն է, Որ անդելու գնութ մեր ու սուրբ լանմամ անկոլն է, Իմաստուն մարդն ու սուրբ լանմամ անկոլն է, Իմաստուն մարդն ու սուրբ լանմամ անկոլն է, Իմաստուն մարդն ու սուրբ յանմամ անկոլն է, Իմ աստուն մարդն ու սուրբ յանվան և, Իմ աստուն մարդն ու սուրբ յանվան անանուն է, Իմ աստուն մարդն ու սուրբ յանմամ անկոլն է, Իմ աստուն մարդն ու սուրբ յանվան և, Իմ աստուն մարդն ան աստութ և անկուն է, Իմ աստուն մարդն անանում են անաշեն է և անանուն է, Ին աստուն մարդն անանուն է, Ին աստուն անան աշեն ին անանուն է, Ին անան ու սուրբ չեն են և և անանուն են անաշեն են են և են են և և և և և և և և և և և և	60 Որ միայն է անմահ ու անեղանելի։	Who alone is undying and increate.
Ով գիտուն է ու սուրթ՝ ճրազ է լուսով, Ոքթ գրկած են անդից՝ տանջին խաւարով։ 165 Թէ նման ես լուսնին, աղուսը սուրաքով, Ու անկսել ես մըտօք ու պիղծ գու գործով, Դու պատկեր ես բարչ, նախշած դեղելով։ 167 Թէ լաղզե ես գու մեծ ու իշխան պատուով։ 168 Թէ լաղզե ես գու մեծ ու իշխան պատուով, Որ ի՞է ջուրըն ի՞անալ ջնջի նա փուիիով։ 169 Կամ ունիս գանծ առատ ու տուն լի ոսկով։ 169 Կամ ունիս դանծ առատ ու տուն լի ոսկով։ 169 Կամ ունիս դանծ առատ ու տուն լի ոսկով։ 169 Կամ ունիս ինեք ու միրդ, անճար դու մոգով, Անասուն ես անրան, կամ ոսկի գու կով։ 169 Կամ առան ու աւրթ կամար է ամպէ, Ու լիւր թաղցը անձին և լերկիր նա ցօղէ, Որ ծարտւ լինք դիմէ, պաղոյն ճաշակէ, Որ ծարտւ լինք դիմէ, պաղոյն ճաշակէ, Որ անդետ մեսում մարդն ու սուրբ լանմամ անկոլն է, Որ անդետ մեսում մարդն ու սուրբ լերկնից լուսոյն է, Որ անդետ մես դիմէ, ջամ ըրնալ վառէ. Թայց գիտուն ճշմարիտ գայն մարդն ճանաչէ, Որ ուղիղ մաւստով զեստուած դաւանէ։ 189 vou are like the moon, with a beautiful face And your mind is foolish and your deeds abominable, You are an image of plaster, drawn with ink, Which, if water wets it, is quickly obliterated. If you are on image of plaster, drawn with ink, Which, if water wets it, is quickly obliterated. If you are on image of plaster, drawn with ink, Which, if water wets it, is quickly obliterated. If you are an image of plaster, drawn with ink, Which, if water wets it, is quickly obliterated. If you are on image of plaster, drawn with ink, Which, if water wets it, is quickly obliterated. If you are on image of plaster, drawn with ink, Which, if water wets it, is quickly obliterated. If you are on image of plaster, drawn with ink, Which, if water wets it, is quickly obliterated. If you are on image of plaster, drawn with ink, Which, if water wets it, is quickly obliterated. If you are on image of plaster, drawn with ink, Which, if water wets it, is quickly obliterated. If you are on image of plaster, drawn with ink, Which, if water wets it, is quickly obliterated. If you are la mos in a cloud, And you have no brains or mind, you	Ձիմաստունն ո°վ կարէ գովել լեզուով,	Who can praise the wise man with his tongue,
Որթ գրկած են անդից՝ ասնջին խաւարով։ Those who are robbers of fields are tortured in darkness. 65 Թէ նման և ալումեին, աղուոր սուրաքով, Ու անկսել ևս մլոսօր ու պիղծ դու դործով, Դու պատկեր ևս բլուի, նախշած դեղերով, Որ թէ չուրըն քանալ ջնջի նա փուքով։ Թէ լազգէ ևս դու մեծ ու իշիան պատուով, Ու ըսնիս խելը ու միսոք, անար դու հորով, Անասուն ևս անբան, կամ ոսկի դու հողով, Անասուն ևս անբան, կամ ոսկի դու հողով, Անասուն ևս անբան, կամ ոսկի դու կով։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ կամար է ամպէ, Որ չիար դային դիսել և ալույանել։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ լանման անկոլն է, Որ ծարաւ լինք դիմէ, պաղոլն ճաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ լանման անկոլն է, Որ արգելանդ մեզօք նա ողջացնէ։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ լանման անկոլն է, Որ արգելանդ մեզօք նա ողջացնէ։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ լերկնից լուսոյն է, Որ արգելանդ ին չան գրկալ վառե. Բայց դիսուն ձշմարիտ գայն մարդն ճանաչ է, Որ ուղիդ հաւատում վարդն հանաւնէ։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ լերկնից լուսոյն է, Որ ուղիդ հաւատում վարդն հանաւն դեն և անում է։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ լերկնից լուսոյն է, Որ ուղիդ հաւատում դեսոյն է ընուս է. 85 Ամենայն բան դժար գիտելն ի լըման. 25 Ամենայն բան դժար գիտելն ի լըման. 26 Անրսիկզըն է Աստուած եւ անհասական. 27 Աստուծոյ ո՞վ կարէ լոսսն եւ անհասական. 28 Ամենայն բան դժար գիտելն ի լըման ևս Անրսիկըն է Աստուած եւ անհասական. 28 Ամենայն է Աստուած եւ անհասական. 29 Աստուծոյ ո՞վ կարէ լոսսն և և անհասական.	Կամ ըզխօսքըն խելաց գընել ջօհարով։	Or buy insightful speech with a gem?
65 ԹԷ Խման ես լուսնին, աղուոր սուրաթով, Ու անիսել ես մրաօք ու պիղծ դու դործով, Դու պատկեր ես բլուէ, նահաշած դեղերով, Որ Թէ ջուրըն Թանալ ջնջի նա փուԹով։ Թէ լազգէ ես դու մեծ ու իշխան պատուով, 70 Կամ ունիս կանչ առատ ու տուն լի ոսկով. Ու լունիս իսելք ու միադ, անճար դու մողով, Անասուն մարդն ու սուրբ կամար է ամպէ, Որ քարաւ լինք դիմէ դնա արրուցանէ։ Թե աստուն մարդն ու սուրբ կամար է ամպիչ, Որ ծարաւ լինք դիմէ դնա արրուցանէ։ Թմաստուն մարդն ու սուրբ լանմամ անկոլն է, Ով լիւր շուջըն դիմէ, պաղոյն ճաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ լանմամ անկոլն է, Որ անդեր մեզոր և ու սուրբ լերկնից լուսոլն է, Որ անդեր մեզոր և ու սուրբ լերկնից լուսոլն է, Որ անդեր մեզոր և առաջ ան ընակ արե. Թե աստուն մարդն ու սուրբ լերկնից լուսոլն է, Որ անդեր մեր գիմէ, ջամ ըմնալ վառէ. Թաստուն մարդն ու սուրբ լերկնից լուսոլն է, Որ անդեր ինել դիմե, չամ ըմնալ վառէ. Թաստուն մարդն ու սուրբ լերկնից լուսոլն է, Որ անդեր ինել դիմե, չամ ըմնալ վառէ. Թայց դիտուն ճշմարիտ դայն մարդն ճանալէ, Որ ուղիղ մաւատով վեստուած դաւանէ։ Ես ան հանաան և անմասական. Ես եննալն բան դժար դիտելն ի լըման. Ես Անասուծու ո՞ վ կարէ կսսել բանական. Անստուծու ո՞ վ կարէ կսսել բանական. Անստի գրն է Աստուած եւ անմասական,	Ով գիտուն է ու սուրբ` ճրագ է լուսով,	He who is knowing and holy is a lamp for light
Ու անիսել ես մրաօք ու պիղծ դու գործով, Իու պատկեր ես բլոէ, նախշած դեղերով, Որ թէ չուրըն խանայ ջնջի նա փուխով։ Թէ լաղզէ ես դու մեծ ու իշիան պատուով, Ու լունիս իսելք ու միաք, անձար դու մողով, Անասուն ևս անբան, կամ ոսկի դու կով։ Իմաստուն մարզն ու սուրբ կամար է ամպէ, Ու լիւր քաղցը անձիեւէն լերկիր նա ցօղէ, Դու ապաոր ու սուրբ կամար է ամպէ, Ու լիւր քաղցը անձիեւէն լերկիր նա ցօղէ, Դու հաստուն մարզն ու սուրբ կամար է ամպէ, Որ ծարաւ լինք դիմէ գնա արրուցանէ։ Իմաստուն մարզն ու սուրբ լանման անկոլն է, Ով լիւր շուրըն կիմէ, պաղղն ճաշակէ, Իմաստուն մարզն ու սուրբ բժիշկ հրմուտ է, ՑՕ Որ ըզհրւանդ մեղօք նա ողջացնէ։ Իմաստուն մարզն ու սուրբ լերկենից լուսոլն է, Որ անգեւ լինք դիմէ, ջա՞ ըզնայ վառէ. Բայց դիտուն ճշմարիտ դայն մարզն ճանաչէ, Որ ուղիղ մաւատով գևստուած դաւանէ։ Ես ենենայն բան դժար դիտելն ի լըման. ՑԱննայն բան դժար դիտելն ի լըման. ՑԱննայն բան դժար դիտելն ի լըման. Անըսկիզըն է Աստուած եւ անմասական, Անըսկիզըն է Աստուած եւ անմասական,	Որք զրկած են անդից` տանջին խաւարով։	Those who are robbers of fields are tortured in darkness.
Ու անվսել ես մլաօք ու պիղծ դու գործով, Դու պատկեր ես բլուէ, նախշած դեղերով, Որ Թէ չուրըն Թանայ ջնջի նա փուԹով։ Թէ լազգէ ես դու մեծ ու իշխան պատուով, 70 Կամ ունիս գանձ առատ ու տուն լի ոսկով. Թե լազգէ ես դու մեծ ու իշխան պատուով, 70 Կամ ունիս ինեք ու միաք, անձար դու հոդով, Անասուն ես անբան, կամ ոսկի դու կով։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ կամար է ամաէ, Ու լիւր քազցր անձիսէն լիրկիր նա ցօղէ, 75 Իմաստուն մարդն ու սուրբ արերբ ջրոյ է, Որ ծարաւ լինք դիմէ գնա արբուցանէ։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ լանման անկողն է, Ով լիւր շուջըն դիմէ, պողոյն ձաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ բժիշկ հըմուտ է, 80 Որ ըզհրանդ մեղօք նա ողջացնէ։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ լանման անկողն է, Որ անդէտ լինք դիմէ, ջահ ըզնայ վառէ. Թարա դիտել դիմէ, որ արերն իշանուտ է, Որ անդէտ լինք դիմէ, ջահ ըզնայ վառէ. Թար դիտել դիմե, որ արեն ի լըման. Եսարիդ հաւատով զեստուած դաւանէ։ Եսարիդ հաւատով զեստուած դաւանէ։ Եսարիդ հաւատով դար դիտելն ի լըման. Զեննայն բան դժար դիտելն ի լըման. Զեննայն բան դժար դիտելն ի լըման. Զեննայն բան դժար դիտելն ի լըման. Անըսկիդըն է եստուած եւ անհասական. Անըսկիդըն է եստուած եւ անհասական. Անըսկիդըն է եստուած եւ անհասական.	65 Թէ նման ես լուսնին, աղուոր սուրաԹով,	If you are like the moon, with a beautiful face
You are an image of plaster, drawn with ink, Որ թէ չուրըն թանայ ջնջի նա փութով։ Թէ լաղգէ հս դու մեծ ու իշիան պատուով, 70 Կամ ունիս դանծ առատ ու աուն լի ոսկով. Ու լունիս իսելը ու միաք, անճար դու հոգով, Անասուն հարգն ու սուրբ կամար է ամալէ, Ու լիւր քաղցը անձրեւէն լերկիր նա ցօղէ, 75 Իմաստուն մարդն ու սուրբ արբեւր ջրոլ է, Որ ծարաւ լինք դիմէ դաաղլն ճաշակէ, Ոս լիւր շուջըն դիմէ, պաղղն ճաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ բժիշկ հրմուտ է, 80 Որ ըզհրան դետք ու սուրբ լերկնից լուսոլն է, Որ անգէտ լինք դիմէ, շահ ընա դարըն առաջացնէ։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ լերկնից լուսոլն է, Որ անգէտ լինք դիմէ, շահ ըզնալ վառէ. Թեաստուն արդն ու սուրբ լերկնից լուսոլն է, Որ անգէտ լինք դիմէ, շահ ըզնալ վառէ. Թաստուն արդն ու սուրբ լերկնից լուսոլն է, Որ անգէտ լինք դիմէ, շահ ըզնալ վառէ. Թաստուն արդն ու սուրբ լերկնից լուսոլն է, Որ ուղիղ հաւատով ղեսուուտ դաւանք։ A wise man and holy is an immortal plant, The ignorant who has recourse to him, flames up like a torch, But the true knower recognizes that man, Who confesses God with honest faith. Everything is difficult to know fully, Which, if water wets it, is quickly obliterated. Which, if water wets it, is quickly obliterated. Which, if water wets it, is quickly obliterated. If you are of a great family and a princely honour, Or you have plentiful treasure and a house full of gold, And you have no brains or mind, your spirit's incapable, You are a dumb animal, or you are a golden calf. A wise and holy man is a bow in a cloud, And he bedews the ground with his sweet rain, A wise and holy man is a spring of water, A wise and holy man is a spring of water, And he gives drink to the thirsty who have recourse to him. A wise man and holy is a skilled physician, Who heals him who is ill through sins. A wise man and holy is from the heavenly light, The ignorant who has recourse to him, flames up like a torch, But the true knower recognizes that man, Who confesses God with honest faith. Everything is difficult to know fully, Which rational being can speak about God? God i	Ու անխել ես մըտօք ու պիղծ դու գործով,	And your mind is foolish and your deeds abominable,
Թէ լապգէ ևս դու մեծ ու իշխան պատուով, 70 Կամ ունիս գանձ առատ ու տուն լի ոսկով. Ու չունիս խնեք ու միտք, անձար դու հողով, Անասուն ևս անբան, կամ ոսկի դու կով։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ կամար է ամպէ, Ու չիւր քաղցր անձիւելեն չերկիր նա ցօղէ, 75 Իմաստուն մարդն ու սուրբ աղբիւր ջրոլ է, Որ ծարաւ յինք դիմէ դնա արբուցանէ։ A wise and holy man is a bow in a cloud, And he bedews the ground with his sweet rain, A wise and holy man is a spring of water, And he gives drink to the thirsty who have recourse to him. A wise man and holy is an immortal plant, He who has recourse to his shade, eats of his fruit. A wise man and holy is a skilled physician, Who heals him who is ill through sins. A wise man and holy is from the heavenly light, The ignorant who has recourse to him, flames up like a torch, But the true knower recognizes that man, Who confesses God with honest faith. Everything is difficult to know fully, Which rational being can speak about God? God is without beginning and incomprehensible,	Դու պատկեր ես բրռէ, նախշած դեղերով,	You are an image of plaster, drawn with ink,
70 Կամ ունիս դանձ առատ ու տուն լի ոսկով. Ու չունիս խնեք ու միաք, անճար դու հոգով, Անասուն ես անրան, կամ ոսկի դու կով։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ կամար է ամպէ, Ու լիւր քաղցր անձրեւէն լերկիր նա ցօղէ, 75 Իմաստուն մարդն ու սուրբ արբիւր ջրոլ է, Որ ծարաւ յինք դիմէ դնա արբուցանէ։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ յանմահ անկոյն է, Որ ինել շուջըն դիմէ, պաղոյն ճաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ բժիշկ հըմուտ է, 80 Որ ըդհրանդ մեղօք նա ողջացնէ։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ լերկնից լուսոյն է, Որ անդէա լինք դիմէ, ջահ ըդնայ վառէ. Իրաադել ու կուրբ լերկնից լուսոյն է, Որ ուղիղ հաւատով ղևառուած դաւանէ։ A wise man and holy is a skilled physician, Who heals him who is ill through sins. A wise man and holy is from the heavenly light, The ignorant who has recourse to him, flames up like a torch, But the true knower recognizes that man, Who confesses God with honest faith. Everything is difficult to know fully, Which rational being can speak about God? God is without beginning and incomprehensible,	Որ Թէ ջուրըն Թանայ ջնջի նա փուԹով։	Which, if water wets it, is quickly obliterated.
Ու չունիս խնելը ու միաք, անճար դու հոգով, Անասուն ես անբան, կամ ոսկի դու կով։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ կամար է ամպէ, Ու լիւր քաղցր անձրեւէն լերկիր նա ցօղէ, հի ծարաւ լինք դիմէ դնա արբուցանէ։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ աղբիւր ջրոլ է, Որ ծարաւ լինք դիմէ դնա արբուցանէ։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ լանմահ անկոյն է, Ով լիւր շուջըն դիմէ, պաղոյն ճաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ բժիշկ հրմուտ է, ՏՈ րը զհրանդ մերօք նա ողջացնէ։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ լերկնից լուսոյն է, Որ անդէտ լինք դիմէ, ջահ ըդնալ վառէ. Իմաստուն մարդն ու սուրբ լերկնից լուսոյն է, Որ անդէտ լինք դիմէ, ջահ ըդնալ վառէ. Ինաստուն ճշմարիտ դայն մարդն ճանաչէ, Որ ուղիղ հաւատով ղԱստուած դաւանէ։ Եսեննայն բան դժար դիտելն ի լըման. ԶՍատուծոլ ո՞վ կարէ խսսել բանական. Անըսկիզբն է Աստուած եւ անհասական, Անըսկիզբն է Աստուած եւ անհասական,	Թէ յազգէ ես դու մեծ ու իշխան պատուով,	If you are of a great family and a princely honour,
Մաստուն ես անբան, կամ ոսկի դու կով։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ կամար է ամպէ, Ու յիւր քաղցր անձրեւէն յերկիր նա ցօղէ, 75 Իմաստուն մարդն ու սուրբ աղբիւր ջրոյ է, Որ ծարաւ յինք դիմէ զնա արբուցանէ։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ յանմահ տնկոյն է, Ով յիւր շուքըն դիմէ, պաղոյն հաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ բժիշկ հըմուտ է, 80 Որ ըզհիւանդ մեղօք նա ողջացնէ։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ յերկնից լուսոյն է, Որ անդէտ յինք դիմէ, ջահ ըզնայ վառէ. Իմաստուն մարդն ու սուրբ յերկնից լուսոյն է, Որ ուղիղ հաւատով ղեստուած դաւանէ։ A wise and holy man is a spow in a cloud, And he bedews the ground with his sweet rain, A wise and holy man is a spring of water, And he gives drink to the thirsty who have recourse to him. A wise man and holy is an immortal plant, He who has recourse to his shade, eats of his fruit. A wise man and holy is a skilled physician, Who heals him who is ill through sins. A wise man and holy is from the heavenly light, The ignorant who has recourse to him, flames up like a torch, But the true knower recognizes that man, Who confesses God with honest faith. 85 Ամենայն բան դժար դիտելն ի լըման. 85 Ամենայն բան դժար դիտելն ի լըման. 85 Ամենայն բան դժար դիտելն ի լըման. 86 Ամենայն բան դժար գիտելն ի լըման. 86 Ամենայն բան դժար գիտելն ի լըման. 87 Ամենայն բան դժար գիտելն ի լըման. 88 Ամենայն բան դժար գիտելն ի լըման. 89 Ամենայն բան դժար գիտելն ի լըման. 89 Ամենայն բան դժար գիտելն ի լըման. 80 Ամենայն բան դժար գիտելն ի լըման. 80 Ամենայն բան դժար գիտելն ի լըման. 80 Ամենայն բան դժար գիտելն ի լուսոյն է, Անլսկիզըն է Աստուած եւ անհասական,	70 Կամ ունիս գանձ առատ ու տուն լի ոսկով,	Or you have plentiful treasure and a house full of gold,
հմաստուն մարդն ու սուրբ կամար է ամպէ, Ու յիւր ջաղցր անձրեւէն յերկիր նա ցօղէ, Որ ծարաւ յինք դիմէ ղնա արբուցանէ։ հմաստուն մարդն ու սուրբ արբուցանէ։ հմաստուն մարդն ու սուրբ յանման տնկոյն է, Ով յիւր շուջըն դիմէ, պաղոյն ճաշակէ, հմաստուն մարդն ու սուրբ բժիշկ հըմուտ է, 80 Որ ըզհիւանդ մեղօք նա ողջացնէ։ հմաստուն մարդն ու սուրբ լերկնից լուսոյն է, Որ անդէտ յինք դիմէ, ջան ըղնալ վառէ. հայց գիտուն ճշմարիտ գայն մարդն ճանաչէ, Որ ուղիղ հաւատով ղևստուած դաւանէ։ հնենայն բան դժար դիտելն ի լըման. 85 Ամենայն բան դժար դիտելն ի լըման. 85 Ամենայն բան դժար դիտելն ի լըման. 85 Ամենայն բան դժար դիտելն ի լըման. 86 Աստուծոլ ո՞վ կարէ խստել բանական. 86 Աստուծոլ ո՞վ կարէ խստել բանական. 86 Աստուծոլ ո՞վ կարէ խստել բանասական. 86 Աստուծոլ ո՞վ կարէ խստել բանասիան. 87 Աստուծոլ ո՞վ կարէ խստել բանասիան. 88 Աստուծոլ ո՞վ կարէ խստել բանասիան. 89 Աստուծոլ ո՞վ կարէ խստել բանասիան. 80 Աստութոլ անձասական. 80 Աստութոլ անձասական. 80 Աստութոլ անձասական. 80 Աստութոլ անձասական. 80 Աստութուն են անհասական. 80 Աստութութուն են անհասական.	Ու չունիս խելք ու միտք, անճար դու հոգով,	And you have no brains or mind, your spirit's incapable,
Ու լիւր քաղցր անձրեւէն լերկիր նա ցօղէ, 75 Իմաստուն մարդն ու սուրբ աղբիւր ջրոյ է, Որ ծարաւ լինք դիմէ դնա արբուցանէ։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ յանմահ անկոյն է, Ով լիւր շուքըն դիմէ, պաղոյն ճաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ բժիշկ հըմուտ է, 80 Որ ըզհիւանդ մեղօք նա ողջացնէ։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ լերկնից լուսոյն է, Որ անդէտ լինք դիմէ, ջահ ըզնայ վառէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ լերկնից լուսոյն է, Որ ուղիղ հաւատով դեսուած դաւանէ։ And he bedews the ground with his sweet rain, A wise and holy man is a spring of water, And he gives drink to the thirsty who have recourse to him. A wise man and holy is an immortal plant, A wise man and holy is as skilled physician, Who heals him who is ill through sins. A wise man and holy is from the heavenly light, The ignorant who has recourse to him, flames up like a torch, But the true knower recognizes that man, Who confesses God with honest faith. 85 Ամենալն բան դժար դիտելն ի լըման. 85 Ամենալն բան դժար դիտելն ի լըման. 85 Ամենալն բան դժար դիտելն ի լըման. 86 Ասրսիիզբն է Աստուած եւ անմասական, Անըսկիզբն է Աստուած եւ անմասական, God is without beginning and incomprehensible,	Անասուն ես անբան, կամ ոսկի դու կով։	You are a dumb animal, or you are a golden calf.
75 Իմաստուն մարդն ու սուրբ աղբիւր ջրոյ է, Որ ծարաւ յինք դիմէ դնա արբուցանէ։ A wise and holy man is a spring of water, And he gives drink to the thirsty who have recourse to him. P մաստուն մարդն ու սուրբ յանմահ տնկոյն է, Ով յիւր շուջըն դիմէ, պտղոյն հաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ բժիշկ հրմուտ է, 80 Որ ըզհիւանդ մեղօք նա ողջացնէ։ P մաստուն մարդն ու սուրբ յերկնից լուսոյն է, Որ անդէտ յինք դիմէ, ջահ ըդնայ վառէ. P այց դիտուն հշմարիտ դայն մարդն հանաչէ, Որ ուղիղ հաւատով դեստուած դաւանէ։ But the true knower recognizes that man, Who confesses God with honest faith. B ենժենայն բան դժար դիտելն ի լըման. B ենժենայն բան դժար դիտելն ի լըման. B ենժենայն բան դժար դիտելն ի լըման. C God is without beginning and incomprehensible,	Իմաստուն մարդն ու սուրբ կամար է ամպէ,	A wise and holy man is a bow in a cloud,
Որ ծարաւ լինք դիմէ զնա արբուցանէ։ And he gives drink to the thirsty who have recourse to him. A wise man and holy is an immortal plant, He who has recourse to his shade, eats of his fruit. A wise man and holy is a skilled physician, Who heals him who is ill through sins. A wise man and holy is a skilled physician, Who heals him who is ill through sins. A wise man and holy is from the heavenly light, The ignorant who has recourse to him, flames up like a torch, But the true knower recognizes that man, Who confesses God with honest faith. 85 Ամենայն բան դժար դիտելն ի լըման. 85 Ամենայն բան դժար դիտելն ի լըման. 84 Wise man and holy is from the heavenly light, The ignorant who has recourse to him, flames up like a torch, But the true knower recognizes that man, Who confesses God with honest faith. Everything is difficult to know fully, Which rational being can speak about God? God is without beginning and incomprehensible,	Ու յիւր քաղցր անձրեւէն յերկիր նա ցօղէ,	And he bedews the ground with his sweet rain,
իմաստուն մարդն ու սուրբ յանմահ անկոյն է, Ով յիւր շուքըն դիմէ, պտղոյն ճաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ բժիշկ հըմուտ է, 80 Որ ըզհիւանդ մեղօք նա ողջացնէ։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ յերկնից լուսոյն է, Որ անգէտ յինք դիմէ, ջահ ըզնայ վառէ. Բայց դիտուն ճշմարիտ գայն մարդն ճանաչէ, Որ ուղիղ հաւատով ղեստուած դաւանէ։ 85 Ամենայն բան դժար դիտելն ի լըման. 85 Ամենայն բան դժար դիտելն ի լըման. 85 Ամենայն բան դժար դիտել բանական. Which rational being can speak about God? God is without beginning and incomprehensible,	75 Իմաստուն մարդն ու սուրբ աղբիւր ջրոյ է,	A wise and holy man is a spring of water,
Իմաստուն մարդն ու սուրբ յանման տնկոյն է, Ով չիւր շուքըն դիմէ, պտղոյն ճաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ բժիշկ հըմուտ է, 80 Որ ըզհիւանդ մեղօք նա ողջացնէ։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ լերկնից լուսոյն է, Որ անդէտ չինք դիմէ, ջան ըզնայ վառէ. Բայց դիտուն ճշմարիտ դայն մարդն ճանաչէ, Որ ուղիղ հաւատով ղեստուած դաւանէ։ 85 Ամենայն բան դժար դիտելն ի լըման. Զեկաուծոյ ո՞վ կարէ խօսել բանական, Անըսկիզբն է Աստուած եւ անհասական, God is without beginning and incomprehensible,	Որ ծարաւ յինք դիմէ զնա արբուցանէ։	And he gives drink to the thirsty who have recourse to
Ով չիւր շուքըն դիմէ, պաղոյն ճաշակէ, Իմաստուն մարդն ու սուրբ բժիշկ հըմուտ է, 80 Որ ըզհիւանդ մեղօք նա ողջացնէ։ Իմաստուն մարդն ու սուրբ չերկնից լուսոյն է, Որ անդէտ չինք դիմէ, ջահ ըզնայ վառէ. Բայց դիտուն ճշմարիտ դայն մարդն ճանաչէ, Որ ուղիղ հաւատով ղԱստուած դաւանէ։ But the true knower recognizes that man, Who confesses God with honest faith. 85 Ամենայն բան դժար դիտելն ի լըման. 85 Ամենայն բան դժար դիտելն ի լըման. Անըսկիզբն է Աստուած եւ անհասական, God is without beginning and incomprehensible,		him.
A wise man and holy is a skilled physician, Խ հաստուն մարդն ու սուրբ բժիշկ հըմուտ է, Խ հաստուն մարդն ու սուրբ յերկնից լուսոյն է, Որ անդէտ յինք դիմէ, ջած ըզնայ վառէ. Բայց դիտուն ճշմարիտ դայն մարդն ճանաչէ, Որ ուղիղ հաւատով ղԱստուած դաւանէ։ Անենայն բան դժար դիտելն ի լըման. ԶՏ Ամենայն բան դժար դիտելն ի լըման. ԶԱստուծոյ ո՞վ կարէ խսսել բանական, Անըսկիղբն է Աստուած եւ անհասական, God is without beginning and incomprehensible,	1	
80 Որ ըզհիւանդ մեղօք նա ողջացնէ։ Who heals him who is ill through sins. A wise man and holy is from the heavenly light, The ignorant who has recourse to him, flames up like a torch, But the true knower recognizes that man, Who confesses God with honest faith. 85 Ամենայն բան դժար դիտելն ի լըման. ԶԱստուծոյ ո՞վ կարէ խսսել բանական. Անըսկիզբն է Աստուած եւ անհասական, God is without beginning and incomprehensible,	1	1
Դմաստուն մարդն ու սուրբ յերկնից լուսոյն է, Որ անդէտ յինք դիմէ, ջած ըզնայ վառէ. Բայց դիտուն Ճշմարիտ դայն մարդն Ճանաչէ, Որ ուղիղ հաւատով ղԱստուած դաւանէ։ 85 Ամենայն բան դժար դիտելն ի լըման. ԶԱստուծոյ ո՞վ կարէ խսսել բանական. Անըսկիզբն է Աստուած եւ անհասական, God is without beginning and incomprehensible,	Իմաստուն մարդն ու սուրբ բժիշկ հըմուտ է,	
Որ անգէտ յինք դիմէ, ջան ըզնայ վառէ. Բայց գիտուն ճշմարիտ գայն մարդն ճանաչէ, Որ ուղիղ հաւատով զԱստուած դաւանէ։ Ви the true knower recognizes that man, Who confesses God with honest faith. Everything is difficult to know fully, ԶԱստուծոյ ո՞վ կարէ խսսել բանական. Անըսկիզբն է Աստուած եւ անհասական, God is without beginning and incomprehensible,	80 Որ ըզհիւանդ մեղօք նա ողջացնէ։	Who heals him who is ill through sins.
Բայց գիտուն ճշմարիտ գայն մարդն ճանաչէ, Որ ուղիղ ճաւատով գԱստուած դաւանէ։ 85 Ամենայն բան դժար գիտելն ի լըման. ՁԱստուծոյ ո՞վ կարէ խսսել բանական. Անըսկիզբն է Աստուած եւ անճասական, God is without beginning and incomprehensible,	Իմաստուն մարդն ու սուրբ լերկնից լուսոյն է,	A wise man and holy is from the heavenly light,
Որ ուղիղ հաւատով զԱստուած դաւանէ։ But the true knower recognizes that man, Who confesses God with honest faith. 85 Ամենայն բան դժար գիտելն ի լըման. ՁԱստուծոյ ո՞վ կարէ խսսել բանական. Անըսկիզբն է Աստուած եւ անհասական, God is without beginning and incomprehensible,	Որ անգէտ յինք դիմէ, ջահ ըզնայ վառէ.	The ignorant who has recourse to him, flames up like
Who confesses God with honest faith. 85 ได้เร็บเมรูบ์ คุมน์ กุปมก สุโททริเบ็ h เกเบ็นนั้น. 2/ แบบเปลา และ แบ้นั้นแบบแบ้นั้น. Which rational being can speak about God? God is without beginning and incomprehensible,	Բայց գիտուն ճշմարիտ գայն մարդն ճանաչէ,	a torch,
85 Ամենայն բան դժար գիտելն ի լըման. ՁԱստուծոյ ո՞վ կարէ խսսել բանական. Անըսկիզբն է Աստուած եւ անճասական, God is without beginning and incomprehensible,	Որ ուղիղ հաւատով զԱստուած դաւանէ։	But the true knower recognizes that man,
2 Աυμπιδης π [*] η μωμξ μουμ μων. Which rational being can speak about God? God is without beginning and incomprehensible,		Who confesses God with honest faith.
Անըսկիզբն է Աստուած եւ անհասական, God is without beginning and incomprehensible,	85 Ամենայն բան դժար գիտելն ի լըման.	Everything is difficult to know fully,
	ԶԱստուծոյ ո՞վ կարէ խօսել բանական.	Which rational being can speak about God?
Անճառ, անպատում եւ անխարդմանական։ Ineffable, He cannot be related or explained.	Անըսկիզբն է Աստուած եւ անհասական,	God is without beginning and incomprehensible,
to the state of th	Անճառ, անպատում եւ անթարգմանական։	Ineffable, He cannot be related or explained.

⁶ I.e., on.

 $^{^{7}}$ Literally: of / from an immortal plant.

	Tr. C. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1.
Անըսպառ, անվախճան եւ անեզրական,	Infinite, without end, and unlimited,
90 Միայնակ է եւ մի յէիցս աննըման,	He is unique and unlike any one of the beings,
Բնութիւն բարձրագոյն է եւ անսահման,	He is the highest nature and indivisible,
Էութիւն գերազանց եւ անճառական,	A sublime and ineffable being,
Անորակ եւ անձեւ եւ անտեսական,	Without accident and form and type,
Երրեաց է անշփոթ, մի` անզատական.	He is threefold without confusion, One, inseparable.
95 Այս կարի բարձրագոյն մըտացս եղական,	This One, so highly exalted over our created minds.
Թէ զիա [^] րդ մի ու երեք զԱստուած հաւանան ։	How do they believe God is single and triune?
Մինն հայր է անծին եւ սկիզբն ոչ ունի,	One is the unbegotten Father and has no beginning,
Մինն բան եւ ծընունդ, եւ հօրն է որդի,	One is the Word and begotten and the Father's son,
Մինն ելումն եւ բխումն Աստուծոյ հոգի,	One is the emanation and issuing forth, the Spirit of
100 Որ ընդ հօր եւ որդոյ Աստուած դաւանի։	God,
	Who is confessed with God with the Father and Son.
Միայնակ հայրն է հայր, զի հայր նա չունի,	Only the father is Father, for he has no father
Բանն որդի եւ ծընունդ, զի ոչ ոք որդի,	The Word is Son and offspring, for nobody is (his) son,
Ճշմարիտ սուրբ հոգին հոգի նա կոչի,	The truly holy spirit is called Spirit,
ի հօրէ իսկ բխեալ` յորդոյ երեւի։	Having issued forth from the Father, it is revealed
	through the Son.
105 Դէմբ երեք եւ անձինք յատուկ ճանաչի,	Three aspects and persons are known separately,
Մի՜ բնութիւն Աստուած եւ Տէր դաւանի.	Confessed as one nature, God and Lord,
Ոչ որդին կամ հոգին կրսեր երեւի,	Neither Son nor Spirit is seen to be junior,
Ոչ փոքր, ոչ նուազ, ոչ եղանելի։	Not smaller, nor lesser increate.
Օրինակ կամ նըշան այսոր Թէ ուզես,	If you wish (to have) a symbol or sign of this,
110 Դու ունիս միտք ու բան, ու խօսք Թէ գիտես.	You have mind and reason and speech that you discern.
Միտքդ հայր, բանդ որդի, զիսօսքըդ հոգի տես,	Your mind is father, your reason - son, your speech
Ու Աստուծոյ պատկերէդ ըԱստուած ճանաչես։	spirit,
	And through your image of God, you recognize God.
Թէ չունի մարդն միտք, անմիտ դու կոչես,	If man does not have a mind, you call him mindless,
Թէ չունի բան ու խօսք` մունջ ըզնա գիտես,	If he has no word or speech, you know him to be dumb,
115 Ով Դոգի յինք չունի, մեռած է, Թաղես,	He who has no spirit in him is dead, you bury him,
Ու այդ երեք անուանէդ զմարդըն ճանաչես։	And through these three names ⁸ you recognize man.
Որ զԱստուած Արարիչ բանիւ դաւանես,	If you who confess God Creator by word,
Դու զիա՞րդ առանց բան զԱստուած ճանաչես,	How will you know God without word?
Ով հոգով կենդանի զմարդըն տեսանես,	You who see man living through the spirit,
120 Դու զիա՞րդ անհոգի զԱստըուած պատըմես։	How do you say God is without spirit?
Թէ կամիս այլ նշան դու յայտնի ուղել,	If you wish another sign to be evident,
Եւ զԱստուածն աշխարհիս այնով ճանաչել,	And to know the God of this world through it.
Դու երեք արեգակն հաշվէ ծագել,	You reckon three suns are shining,
Ու երեքին լոյսն ամեն յիրար խառնել։	And the light of all three to be mixed.

⁸ i.e., things. [would 'appellations' fit?]

125 Նոյնպէս հայր, եւ որդի, եւ հոգին բխեալ, Որ անձամբ եւ դիմօք միայն բաժանեալ, Ձօրութիւն եւ բնութիւն եւ գործ միացեալ, Մի Աստուած եւ երեք անձինք որոշեալ։	Similarly Father, Son, and Spirit issue forth, Which are separate only in person and aspect, United in power and nature and action, One God and three persons separate.
Զարեգակըն երեք չկարեն խառնել, 130 Կամ գլուսոյն միուԹիւն ի բաց զատանել. Աստ զանձանց յատկուԹիւն չիշխեն շփոԹել, Ոչ բնուԹեամբ զմիուԹիւնն ի զատ բաժանել։	Three are unable to mix up the sun, Or to distinguish the unity of the light, Here they cannot confound the specificity of the persons, Nor can the unity be separated into parts by nature.
Ճշմարիտ է այս բանս, ուղիղ, հաւատայ, Ու զմտացըտ խաւարն ի բաց փարատեայ, 135 Մի՜ լինիր դու տըղայ, տխմար ՚ւ անիմայ, Թէ Աստուած հայր ՚ւ որդի ինչ ցեղ լինէնայ։	This word is true, orthodox, believe (it)! And remove the darkness of your minds! You, be not a child, silly and foolish, About what kind of Father and Son God is.
Կամ որդին հօր և բան զիա՞րդ մարմնանայ, Կամ յարգանդ սուրբ կուսին տղայ գոյամայ, Թէ Աստուած է անմահ, զիա՞րդ մահանայ, 140 Կամ հրէիցըն ձեռօք ի խաչ վերանայ։	So how does the Father's Son and Word take on body? So how does the holy Virgin's womb bring the child into being? If God is immortal, how does he die? Or is raised on the cross by the hands of the Jews?
Ըզպատճառն այս բանիս մտօք դու քննեայ, ՁԱստուծոյ բանն ու զգործն հոգով ճանաչեայ. Ով կարէ իմանալ, Թող միշտ գոհանայ, Ում անհաս եւ անճառ` ուսմամբ լիանայ։	Search out the cause of this thing with your mind Through (your) soul know God's Word and work, He who can comprehend, let him always praise Him who is incomprehensible and ineffable; he is full of learning.
145 Արարիչն երբ ստեղծեց զԱդամն ի հողէն, Գեղեցիկ յօրինեց ըզկինն ի կողէն, Յիւր պատկերըն պատուեց փառօք լուսեղէն, Կերպարան իւր արար զմարդըն նիւԹեղէն։	When the Creator made Adam from dust He fashioned the woman beautiful from his side, He honoured his image with luminous glory He made the man material, in his form.
ի դրախտին եդ պատուով անկեալն ի յէէն, 150 Պատուիրան ետ պահել ի միոյ ծառէն. Յամենայն պըտղոյ դու կեր, բայց մի՜ ի մէկէն, Թէ չէ մահ ջեզ տիրէ յահեղ հրամանէն։	In the Garden he set (him) with glory, who had fallen from the existent. ⁹ He gave(him) a command to abstain from the one tree: "Eat of all fruit, but not from the one, If not, death will rule you by fearsome command.
Նախաստեղըն պատրեալ խաբմամբ ի յօձէն, Զրկեցաւ ի դրախտէն յանմահ ի վայրէն, 155/ Ողորմելին այն կորոյս զփառքըն լուսեղէն, Ու մահու մատնեցաւ յիւր արարողէն։	The protoplast seduced by the serpent's deceit Was expelled from the Garden, from the immortal place. That pitiful one destroyed his luminous glory, And was delivered to death by his Maker.
Բարկացաւ Արարիչն, որ զնա ստեղծեաց, Փըշաբեր դառնութեամբ զերկիրս անիծեաց. Քրտամբք կերակըրիլ ըզհաց հրամայեաց, 160 Զստեղծւածնըն ի հողոյ ի հող նա մատնեաց։	The Creator was angry, who had created him, He cursed the earth with thorny bitterness. He commanded him to eat his bread with sweat, He delivered to the dust him created from dust.

⁹ This describes creation.

165 Բանսարկուն սատանալ, որ զմարդըն խաբեաց, Ի դրախտէն եւ յանմա՞ պտղոյն որոշեաց, Ձարարածըս մարդկան պաշտել հրապուրեաց, Հեռանալ յարարչէն ի բաց բաժանեաց։	The devil Satan who deceived the man, Separated him from the Garden and the immortal tree. He enticed human creatures to worship (him), he separated them to be distant from the Existent.
Ահա այ՛ս էր պատճառ բանին հայրական, 170 Իջանել ի յերկնից յարգանտ կուսական, Յիւրական ախոռոյն էր անզատական, Եւ ի ծոց սուրբ կուսին մանուկ գոյական։	Behold this was the cause for the paternal Word, To descend from heaven to the virginal womb, He was inseparable from his own throne, And the child's being was in the holy Virgin's bosom.
Ծնանի ի կուսէն սուրբ անապական, Անարատ պահելով զկնիք կուսական, 175 ի յերկրի մարդ լինի ծնընդեամբ մայրական, Ի յերկինս է ընդ հօր անբաժանական։	He was born of the holy and incorruptible Virgin, Keeping the virginal seal immaculate. He becomes a man on earth by maternal birth, In heaven he is with the Father indivisibly.
Ի չերկուց կատարեալ բնուԹեանց բանական, Միացեալ նոր խառնումն եւ անճառական, Անորիշ եւ անքակ եւ անբացական, 180 Անխառն, անշփոԹ և անեղական։	Rational from two perfect natures, Uniting a new and indescribable mixture. Indistinguishable and indissoluble and inseparable, Unmixed, indistinguishable, and uncreated.
Ծնանի տղայաբար մանուկ կուսածին, Ձի եւ մեզ շնորհեսցէ ծնունդ հոգէծին. Առաջին մայրն եբեր ծընունդ ցաւագին, Մարիամ սրբուհին զ3իսուս միածին։	He is born childlike, a virgin-begotten child, So that the spiritually begotten offspring may grace us. The first mother bore a painful birth, The holy Mary, Jesus only-begotten.
185 Ի չերկրի շըրջեցաւ բանըն հայրածին, Ձի բարձցէ զփուշ մեղաց մեր պատուհասին, Մըկրտէր Յովհաննէս ըզտէրն ի ջըրին, Ձի ջրով մաքրեսցին մեղքն Ադամային։	The paternally-begotten Word wandered the earth, So that he might remove the thorn of punishment for our sins, John baptized the Lord in the water, So that the Adamitic sins might be cleaned by water.
Ի խաչին բեւեռին բազուկք Արարչին 190 Զի զմեզ դարձուսցէ յիւր սէրն առաջին. Մեռանի անմահն մարմնով ի խաչին, Զի եւ մեզ շնորհեսցէ զիւր անմահուԹիւն։	They nailed the arms of the Creator to the cross, So that he might turn us back to his first love, The immortal one dies bodily on the cross, So that he might bestow his immortality upon us.
Ի չերկրի Թաղեցաւ Տէրն արարածոց, Զի մարմինքն օրհնեսցին չերկրի Թաղելոց, 195/ Աւերեալ կործանեաց զդուռըն դժոխոց, Արձակեաց զհոգիսն անդ արգիլելոց։	The Lord of Creations was buried in the earth, So that the bodies of those buried in the earth might be blessed. He ruined and destroyed Hell's gate, He sent forth the souls of those shut up there.
Երեքօրեայ յարեաւ Տէրն ի մեռելոց, ՅարուԹեան յոյս տալով մեր ննջեցելոց, Ի յերկինս համբարձաւ յոյսն արարածոց, 200 Ջի եւ մեք բարձրասցուք յերկինս ի խորոց։	On the third day he arose, the Lord, from the dead, Giving hope of resurrection to our dead, He ascended to heaven, the hope of creatures, So that we might be elevated from the depths to heaven.
Միւս անգամ է գալոց, զերկիր դատելոց, Փառօք հօր եւ մարմնովն` որով էառ խոց, Դատաստան առնելոց հոգոց եւ մարմնոց, Ըստ հաւատոց, գործոց համար ուզելոց։	He will come again, to judge the earth, With the Father's glory and the body, by which he was wounded, To pass judgement on bodies and souls, Wishing an accounting of faith and deeds.

	<u> </u>
205 Ով հաւատ գեղեցիկ եւ գործ գովելի, Յամենայն արարածս ձեզ ի՞նչ նմանի.	O, beautiful faith and praiseworthy deed, Of all creations what is like you?
	Who has beautiful jewels and gold?
Ով ունի գեղեցիկ ճուծար եւ ոսկի՞.	He who has you is richer than all!
Քան զամէն է հարուստ, ով ըզձեզ ունի։	He who has you is ficher than an!
Ով ուզէ որ յերկրէս յերկինք ելանի,	He who wishes to climb from this earth to heaven,
210 Թող բեռն ԹեԹեւցընէ եւ ԹեԹեւ Թըռչի,	210/ Let his burden be light and the let him fly lightly.
Ով կամի որ զԱստուած աչօք տեսանի,	He who wishes to see God with his eyes,
Հանապաղ ձեր լուսոյն ինքն հետեւի։	He always follows your light.
Ով լանգէտ ու ի խաւար մեղաց փախըչի,	He who flees from ignorant and darkling sins,
Նա րգձեզ ջահ վառէ լիւր լոյս ցրնծալի,	He kindles a torch for you in his joyful light,
215 Ով ի ծով աշխարհիս նաւիլ յօժարի,	He who enjoys navigating the sea of this world,
Թող ձենով նաւ զուգէ որ չեզը ելանի։	May he build his ship through you so that it reaches
	shore.
Գեղեցիկ ես հաւատ, զինչ ըզծառ ծաղկած,	You are beautiful, faith, like a flowering tree,
Ամենայն գործ բարի պըտուղ քո բերած,	Bearing every good deed as fruit.
Դու աղբիւր ես հաւատ, ի յորդոյ բխած,	You, faith, are a spring flowing forth from the Son,
220 Ամենայն գործ բարի ի քէն բաժանած։	Every good deed derives from you.
Դու մայր ես հաւատ յաշխարհ վկայած,	You, faith, are a mother bearing witness on earth,
Ամենայն գործ բարի որդին քո ծընած.	Giving birth to every good deed, your son.
Զինչ յաշխարհըս դաշինք ու ուխտ կայ դրած,	Whatever contracts and covenants are made on this
Ամենին կապն ամուր հաւատն է դրրած։	earth,
	Faith is stronger than every bond.
225 Ամենայն իրք, որ ինքն աչօք չէ տեսած,	All things which he did not see with his eyes,
Հաւատով հեռաւորն ի ձեռն է եկած.	The distant one achieves by faith,
3Աստուծոյ սուրբքն ամէն հաւատն են գոված,	To God all the saints will praise every faith,
<i>Յաշխարհէս հաւատով չերկինքն են ելած։</i>	They climb by faith from this earth to heaven.
Փառաւոր ես հաւատ առ քեզ պաղատիմ,	You, faith are glorious, you I implore,
230 Քո ուժովդ ի մեղաց ելնել յօժարիմ,	I desire by your power to overcome sins.
Զոր ապրիմ յաշխարհիս ես քենով պատուիմ,	So that I may live in this world, I am honoured by you.
Երբ մեռնիմ՝ ինձ պաշար ըզքեզ կու տանիմ։	When I die, I will bring you to me as a sacrament.
ի դժոխոցն ի լահէն քէնով ազատիմ,	By you I am freed from Hell and from fear,
Եւ ի սէրն Աստուծոյ քենով հասանիմ,	And I reach God's love through you,
235 Թէ տառապեալ եմ ՚ւ աղջատ, գանձ ըզջեզ	If I am suffering and poor, I have you as a treasure,
ունիմ,	If I am rich and powerful, I am rebuked by you,
Թէ հարուստ եմ 'ւ ուժով` քէնով խըրատիմ։	
Թէ տիսմար եմ ՚ւ անգէտ ի քեզ կու նայիմ.	If I am foolish and ignorant, I look to you,
Իմաստուն ու գիտուն` քէնով Թէ լինիմ,	Wise and knowledgeable I become through you,
Յամենայն ատէն ի յոյս ըզբեզ ունիմ,	At every time I have you for hope,
240/ Եւ ի չար պատահմանց քէնով ես փըրկիմ։	And I am saved from bad events by you,
Սիրելիք եւ եղբարք, որ չաշխարհի էք,	Beloved and brothers, who are in the world,
Կամ կարդայը կամ լսէը ըզբանս եւ ասէը,	Read or hear these words and say,
ԶՅովհաննէս տառապեալս յաղօխս հիշեցէ <u>ք,</u>	Remember miserable Yovhannes in your prayer.
Թողութիւն յանցանաց իմոց հայցեցէք։	Beg for forgiveness of my sins.
F 1 1 2 2 2 1 2 2 2 3 2 3 2 4	

245 Զճաւատոյ բանըս զայս դուք միշտ յիշեցէք, Ձձեր ճոգիդ ու զմարմինըդ սուրբ պաճեցէք, Զանցաւոր կեանքըս զայս, բնաւ մի՜ սիրէք, ՑԱստուծոյ օրինացն բնաւ զձեզ մի զատէք։	Remember always these words of faith, Keep your souls and bodies pure, Love not at all this transient life, Lay not aside the laws of God.
Ճշմարիտ հաւատով զԱստուած սիրեցէք. 250 Զբարերար պարգեւացըն միշտ գոհացէք, Զհայր եւ զորդին եւ զսուրբ հոգին գովեցէք, ՕրհնուԹեամբ, գոհուԹեամբ բարէբանեցէք։	Love God with true faith, Praise the Beneficent of gifts always. Praise Father and Son and Holy Spirit! With blessing, and laudation, give praise!

MICHAEL E. STONE

Professor Emeritus of Armenian Studies and Comparative Religion at the Hebrew University of Jerusalem

ԳՐԱԲԱՐԵԱՆ ԱՍՈՅԹՆԵՐ

Մի´ ստանար նախատինս յարանց չարաց, եւ մի´ նախանձիր ընդ ճանապարհս նոցա։

Ոչ օգնեսցեն գանձը անօրինաց, այլ արդարութիւն փրկէ ի մահուանէ։

Բրդեա՛ քաղցելոց զհաց քո, եւ զաղքատն անյարկս տար ի տուն քո։

ի հաւատոյ եւ յուսմանէ տգէտը երեւին, եւ ի գործս՝ ծոյլը։

Երանի որոց ոչ իցէ տեսեալ եւ հաւատասցեն։

Ոչ է բարւոք առնուլ գհաց ի մանկանց եւ արկանել շանց։

Կոյր զրկի ի ճառագայթից արեգական, եւ տգիտութիւն զրկի ի կատարեալ կենաց։

Զգո՛լշ լերուք յամենայն անիրաւութեանց։

Իւրաքանչիւր ծառ ի պտղոյ իւրմէ ճանաչի։

ի յաւելուածոյ սրտի խօսի բերան նորա։